

Azərbaycan Respublikası
Nazirlər Kabinetinin 2024-cü il
“ 6 ” dekabr tarixli
515 nömrəli Qərarı ilə
təsdiq edilmişdir.

1 nömrəli əlavə

Müfəttiş heyətinin aviasiya təhlükəsizliyinin təmin edilməsinə nəzarətin həyata keçirilməsi ilə bağlı təlim keçmə

QAYDALARI

1. Ümumi müddəalar

1.1. Bu Qaydalar “Aviasiya haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 43.7-ci maddəsinə, həmçinin Beynəlxalq Mülki Aviasiya Təşkilatının “Doc 8973, aviasiya təhlükəsizliyi üzrə Təlimat”ına uyğun olaraq hazırlanmışdır və mülki aviasiya sahəsində aviasiya təhlükəsizliyinin təmin edilməsinə nəzarətin həyata keçirilməsi ilə bağlı müfəttiş heyətinin (bundan sonra – müfəttiş heyəti) peşəkar hazırlığının təşkili və onların ixtisaslarının artırılması üzrə təlimlərin keçirilməsinə dair tələbləri müəyyən edir.

1.2. Bu Qaydalar ilə tənzimlənməyən məsələlər “Doc 8973, aviasiya təhlükəsizliyi üzrə Təlimat”a uyğun olaraq həyata keçirilir.

1.3. Bu Qaydalarda istifadə olunan anlayışlar “Aviasiya haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu, “Doc 8973, aviasiya təhlükəsizliyi üzrə Təlimat”, eləcə də Azərbaycan Respublikasının digər normativ hüquqi aktları ilə müəyyən edilmiş mənaları ifadə edir.

2. Müfəttiş heyətinin hazırlığının təşkili

2.1. Müfəttiş heyətinin hazırlığının təşkili müfəttişin sahəyə uyğun lazımı səriştlərə yiyələnməsi, həmçinin təhlükəsizliklə bağlı nəzarət funksiyasını və fəaliyyətini səmərəli şəkildə yerinə yetirməsi üçün tələb olunan bütün təlim sahələrinin proqramını əhatə edən Təlim proqramına (bundan sonra – Təlim proqramı) əsasən həyata keçirilir. Təlim proqramı Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi yanında Dövlət Mülki Aviasiya Agentliyi (bundan sonra – Agentlik) tərəfindən təsdiq edilir.

2.2. Müfəttiş heyətinin peşə fəaliyyəti sisteminin inkişafı, tələbat və ehtiyacları nəzərə alınaraq Təlim proqramının məzmunu mütəmadi olaraq yenilənir və təkmilləşdirilir. Təlim proqramı hazırlanarkən müfəttişlərin yoxlama həyata keçirəcəkləri sahələrin personalına münasibətdə kvalifikasiyasının yuxarı və ya ən azı eyni həddə saxlanması ilə bağlı tələblər nəzərə alınmalıdır.

2.3. Bu Qaydaların 2.1-ci bəndində nəzərdə tutulmuş Təlim proqramına uyğun olaraq aviasiya təhlükəsizliyi sahəsində təlim ehtiyacları Agentlik tərəfindən qiymətləndirilərək cari il üçün müfəttişlərin siyahısı, təmsil olunduğu struktur bölmə, təlimlərin adı, iştirak prioritetliyi, periodu, maliyyələşmə, həyata keçirilmə tezliyi, yeri, keçirilmə forması və vaxtı ilə bağlı elementləri özündə ehtiva edən illik təlim planı hazırlanır və təsdiq edilir.

2.4. Aviasiya təhlükəsizliyi üzrə müfəttiş heyəti üçün keçirilən təlimlər ilkin hazırlıq, iş yerində hazırlıq, təkrar hazırlıq və ixtisaslaşmış texniki təlimlərdən ibarətdir.

2.5. Müfəttiş heyəti üçün təşkil edilən təlimlər əyani və ya distant (məsafədən) formada həyata keçirilir.

2.6. Agentlik təlimlərin keçirilməsi ilə bağlı bütün sənədlərin və qeydlərin həm kağız, həm də elektron formada saxlanılmasını, mütəmadi yenilənməsini və nəzarət edilməsini təmin edir.

3. Aviasiya təhlükəsizliyi üzrə ilkin hazırlıq təlimi

3.1. Hər bir şəxs aviasiya təhlükəsizliyi üzrə müfəttiş kimi səlahiyyətlərinin icrasına başlamamışdan əvvəl "Doc 8973, aviasiya təhlükəsizliyi üzrə Təlimat"la müəyyən edilmiş ilkin hazırlıq təlimi keçməlidir.

3.2. İlkin hazırlıq təlimi Beynəlxalq Mülki Aviasiya Təşkilatı, Avropa Mülki Aviasiya Konfransı (ECAC), Beynəlxalq Hava Nəqliyyatı Assosiasiyasının (IATA) və Agentlik tərəfindən tanınmış aviasiya təhlükəsizliyi üzrə digər beynəlxalq və yerli tədris mərkəzləri tərəfindən keçirilir və təlimin yekununda sertifikat təqdim edilir.

4. Aviasiya təhlükəsizliyi üzrə müfəttiş heyətinin iş yerində hazırlığı

4.1. Müfəttiş heyətinin iş yerində hazırlığı istehsalatdan ayrılmadan, bilikli və təcrübəli müfəttişlərin nəzarəti altında Agentlik tərəfindən həyata keçirilir.

4.2. Müfəttiş heyətinin iş yerində hazırlığı müfəttişlərin ilkin hazırlıq təlimi zamanı əldə etdikləri nəzəri biliklərin tətbiqi sahəsində bacarıqlarının artırılması və bu bacarıqların praktiki vərdişlərə çevrilməsi məqsədilə həyata keçirilir.

4.3. Aviasiya təhlükəsizliyi üzrə müfəttiş sertifikatı əldə etmiş işçilər müstəqil şəkildə yoxlamalar aparmaq üçün sayı 5-dən az olmayan yoxlamada iştirak etməklə təcrübə keçirlər. Müfəttişin yoxlamalar zamanı fəaliyyəti (beynəlxalq standartların tətbiqi ilə bağlı yol verilmiş nöqsanların aşkar edilməsi, yoxlamadakı aktivliyi və s.) yoxlama rəhbəri kimi təyin edilmiş qrup rəhbərinin rəyinə əsasən təcrübənin qiymətləndirilməsini və müfəttişin müstəqil şəkildə vəzifə öhdəliklərinin icrasına icazə verilməsini müəyyən edir.

4.4. Təcrübə müsbət qiymətləndirilməzsə, bu Qaydaların 4.3-cü bəndindəki prosedur yenidən həyata keçirilir.

5. Müfəttiş heyətinin təkrar hazırlıq təlimi

5.1. Agentliyin ilkin hazırlıq təlimini uğurla başa vurmuş və bu Qaydaların 4.3-cü bəndi ilə müəyyən edilmiş təcrübəsi müsbət qiymətləndirilmiş müfəttiş heyəti Agentlik tərəfindən bu Qaydaların 2.3-cü bəndində nəzərdə tutulmuş illik plana əsasən təkrar hazırlıq təliminə cəlb edilir.

5.2. Müfəttiş heyətinin təkrar hazırlıq təlimi aviasiya təhlükəsizliyinin bütün sahələri üzrə biliklərinin artırılması, bacarıqlarının və peşəkarlıq səviyyələrinin, eləcə də dünyagörüşlərinin müxtəlif istiqamətlərdə inkişaf etdirilməsi məqsədilə həyata keçirilir.

5.3. Təkrar hazırlıq təlimi zamanı aviasiya təhlükəsizliyi sahəsində yoxlamalara cəlb edilmiş müfəttişlər ilkin hazırlıq təlimi zamanı əldə etdikləri nəzəri biliklərin tətbiqi sahəsində bacarıqlarını artırır və normativ sənədlərlə müəyyən edilmiş yeni tələblərlə tanış olurlar.

5.4. Təkrar hazırlıq təlimi müfəttiş heyətinin istehsalatdan tam və ya qismən ayrılmaqla həyata keçirilir.

5.5. Aviasiya təhlükəsizliyi sahəsində dövlət nəzarətinin səmərəli həyata keçirilməsinin yüksək səviyyədə təmin edilməsi üçün müfəttiş heyəti aşağıdakı sahələr üzrə təlimlər keçir:

- 5.5.1. aviasiya təhlükəsizliyi sisteminin sertifikatlaşdırılması;
- 5.5.2. aviasiya təhlükəsizliyi sahəsində risklərin qiymətləndirilməsi;
- 5.5.3. sərnəşinlərə, hava gəmisinin heyətinin üzvlərinə, xidməti personala, əl yükünə və baqaja baxış;
- 5.5.4. hava limanının (aeroportun) təhlükəsizlik sistemi;
- 5.5.5. beynəlxalq tələblərə uyğun zəruri hesab edilən digər təlimlər.

6. Müfəttiş heyətinin ixtisaslaşmış texniki təlimi

6.1. Müfəttiş heyətinin ixtisaslaşmış texniki təlimi zamanı aviasiya təhlükəsizliyi sisteminin yoxlanılmasında tətbiq edilən təhlükəsizlik sisteminin sınağının keçirilməsi üsulları və sınaq nümunələrinin hazırlanması və tətbiqi metodları öyrənilir.

6.2. Müfəttiş heyətinin ixtisaslaşmış texniki təliminin nəticələri üzrə imtahan nəzərdə tutulmur və sertifikat verilmir.

6.3. Müfəttiş heyətinin ixtisaslaşmış texniki təliminin istehsalatdan ayrılmadan və ya qismən ayrılmaqla Agentlik tərəfindən həyata keçirilməsi təmin edilir.

6.4. İstehsalatdan ayrılmadan keçirilən təlimlər zamanı Agentlik müfəttiş heyətinin ixtisaslaşmış texniki təliminin keçirilməsi üçün təcrübəli müfəttişləri təlimçi kimi müəyyən edə bilər.

7. Müfəttiş heyətinin təlim keçməsinin maliyyələşdirilməsi

Müfəttiş heyətinin təlim keçməsinin maliyyələşdirilməsi bu məqsədlə ayrılan Agentliyin büdcəsi və qanunla qadağan edilməyən digər mənbələr hesabına həyata keçirilir.
